

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ В АГРОСЕКТОР УКРАЇНИ

Боднар О.А., канд. екон. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0002-0152-4290>

Анотація. Систематизовано основні джерела фінансування підприємств аграрного сектору в умовах воєнного стану; акцентовано на необхідності використання альтернативних каналів фінансування; зазначено новітні фінансові інструменти, які можуть бути використані українськими аграріями.

Ключові слова: фінансування, інвестиції, агросектор, кредитування, міжнародна допомога, краудфандинг, аграрні розписки, аграрні ноти.

Постановка проблеми. В умовах воєнного стану аграрний сектор України зазнає значного впливу, що проявляється у скороченні інвестицій, ускладненні доступу до фінансування та загальному уповільненні розвитку галузі [1]. Незважаючи на це, підтримка аграрного виробництва та залучення інвестицій залишаються критично важливими як для відновлення економіки країни, так і для забезпечення глобальної продовольчої безпеки.

Виклад основного матеріалу досліджень. У сучасних умовах аграрна галузь України потребує багатокомпонентної системи фінансової підтримки, що поєднує як внутрішні, так і зовнішні ресурси. Основними джерелами фінансування є:

1. Державні бюджетні ресурси. У зв'язку з переважним спрямуванням бюджетних коштів на оборону, обсяги державної підтримки залишаються обмеженими.

2. Міжнародна фінансова допомога. Ключову роль у забезпеченні потреб аграрного сектору відіграють грантові та кредитні програми міжнародних організацій, зокрема Світового банку, ЄБРР та ЄС.

3. Приватні інвестиції. За умови формування сприятливого інвестиційного середовища, аграрна галузь України здатна залучати значні обсяги приватного капіталу.

4. Банківське кредитування. Фінансування агровиробників з боку банківського сектору передбачає надання коротко- та довгострокових кредитів, які можуть бути використані як на покриття операційних витрат, так і на реалізацію інвестиційних програм.

5. Аграрні облігації. Залучення коштів через випуск облігацій відкриває нові можливості для модернізації та розширення агропідприємств.

6. Аграрне страхування. В умовах високих ризиків, пов'язаних із військовими діями, ефективне страхування забезпечує фінансову стабільність аграрних підприємств і підвищує їх стійкість до зовнішніх шоків [2].

В умовах дефіциту бюджетних ресурсів особливого значення набуває використання альтернативних інструментів фінансування, зокрема міжнародної фінансової допомоги, кредитних програм від міжнародних фінансових інституцій, а також інвестицій приватного сектору. У цьому контексті доцільно акцентувати увагу на залученні грантових коштів та довгострокових кредитів, наданих на пільгових умовах, фінансуванні через краудфандингові платформи.

Серед ефективних інструментів, що вже зарекомендували себе на практиці, варто виокремити аграрні розписки, а також їхню зміну – аграрні ноти. Запровадження аграрних нот [3] відкриває нові можливості для агровиробників щодо залучення фінансування під заставу майбутньої продукції.

Висновки. Таким чином, пріоритетність залучення інвестицій в агросектор України є беззаперечною умовою економічного її відновлення. Поряд із традиційними джерелами фінансування, такими як банківське кредитування, інвестиційні потоки та державні субсидії, варто приділити увагу новітнім фінансовим інструментам: міжнародній допомозі, грантовому фінансуванні, механізмам страхування ризиків, краудфандингу та аграрним нотам, які розглядаються як потенційно результативні засоби підтримки аграрного виробництва.

Список використаних джерел

1. Nechyporenko, O., Bodnar, O., Ihnatenko, V. and Chesakova, M. Problems and Prospects of the Development of the Agrarian Sphere in the Conditions of the Russian-Ukrainian War and the Post-War Economic Recovery. *Econ. Aff.* 2022. 67(05). P. 933-941.
2. Тітов Д. В., Олексієнко В.В. Фінансове забезпечення аграрного сектору України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. Випуск №63 / 2024. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-125>.
3. Про аграрні ноти : Закон України від 22.02.2024 № 3586-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3586-20#Text>.

Abstract. The main sources of financing of agricultural enterprises under martial law are systematized; the need to use alternative financing channels is emphasized; the latest financial instruments that can be used by Ukrainian farmers are indicated.

Keywords: financing, investments, agricultural sector, lending, international aid, crowdfunding, agricultural receipts, agricultural notes.